

Politológ Chmelár: Prezidentka problémy nerieši, ale strká pred nimi hlavu do piesku

- CZ24 News | 22. listopadu 2022

SLOVENSKO: Publicista a politický komentátor Eduard Chmelár v nedeľu uverejnil status, v ktorom vyjadril nespokojnosť s vymenovaním bývalého ministra školstva Petra Plavčana za rektora Vysokej školy Danubius v Sládkovičove. Prezidentka vraj inú možnosť nemala, keďže spĺňal všetky zákonné kritéria. Komentátor teraz tvrdí, že pred podobnými problémami niekoľkokrát varoval

Na snímke nový rektor Vysokej školy Danubius v Sládkovičove Peter Plavčan a prezidentka SR Zuzana Čaputová počas vymenovania rektorov piatich vysokých škôl.

“Začal to tradične hlúpy status Igora Matoviča, ktorý vytkol prezidentke, že vymenovala za rektora Vysokej školy Danubius v Sládkovičove bývalého ministra školstva Petra Plavčana „zo známej kauzy tunelovania 600 miliónov eur z vedy a výskumu“. Pridal sa k nemu Róbert Mistrík, ktorý Zuzanu Čaputovú kritizuje odvtedy, čo jej začali prudko padať preferencie a on sa začal liberálnemu táboru pripomínať, že ešte je tu on, ktorý by to za ňu rád vzal... Prezidentka na to zareagovala svojím typickým alibistickým spôsobom, že nemala inú možnosť ako Petra Plavčana vymenovať, lebo spĺňal

všetky zákonné kritériá...,” píše Chmelár.

Už niekoľkokrát vraj upozorňoval na to, že rozsah právomocí prezidenta republiky nezodpovedá jeho najvyššej legitimitě priamo volenej hlavy štátu a že by sa mal upraviť. Preto ako jediný kandidát konkrétny súbor právomocí, ktoré by bolo vhodné posilniť (bez toho, aby sa menil charakter parlamentnej republiky), ale aj tých, ktoré by bolo žiadúce zrušiť. Na prvom mieste Chmelár navrhol zrušiť právomoc prezidenta republiky vymenúvať rektorov vysokých škôl a vysokoškolských profesorov ako monarchistický historický relikt.

“Tento zvyk pochádza z čias absolutistickej monarchie, zaviedla ho cisárovná Mária Terézia a nelogicky až nepochopiteľne pretrval až do dnešných čias. Pritom už v minulosti narobil veľké množstvo komplikácií. Keď cisár František Jozef I. odmietol podať ruku vtedajšiemu „nepriateľovi štátu“ T. G. Masarykovi pri jeho vymenovaní za univerzitného profesora, vznikol právny spor, či bol tento akt platný. Podobné incidenty sa opakovali až do dnešných dní. Pritom nie je nijaký dôvod na to, aby v parlamentnej demokracii vstupoval prezident republiky do rýdzo odborného procesu. Ešte výraznejšie ako pri rektoroch, ktorých volia akademické senáty a správne rady, je to pri univerzitných profesoroch, ktorí musia splniť celý rad prísnych odborných kritérií na viacstupňovej úrovni a konečné slovo hlavy štátu spochybňuje tento rýdzo vedecký proces,” podčiarkol publicista.

Ani Zuzana Čaputová, ani Róbert Mistrík, ani žiadny iný kandidát okrem Chmelára počas prezidentskej kampane toto ústavné právo hlavy štátu nespochybňovali a nežiadali zmenu. **“Viete, je naozaj úbohé, ak je hlava štátu vo svojej funkcii taká pasívna ako Zuzana Čaputová a alibisticky sa vyhovára na nedostatok právomocí vždy, keď jej to vyhovuje. Nemôžete predsa počas kampane hovoriť, že prezident má dostatok právomocí, a potom sa vo výkone funkcie nielen sťažovať na ich nedostatok, ale nevedieť efektívne využívať ani tie jestvujúce** a svoju neschopnosť zakrývať marketingovými akciami, ktoré nemajú s politickým výkonom nič spoločné. A rovnako je nemiestne vyhovárať sa, že nemôžete to či ono a nevyjadriť ani len osobný názor na vec – keď vám to nevyhovuje. Je to naozaj nedôstojné. Riešením však nie je ani Mistríkov prístup, ktorý nám demonštruje, že tento človek buď neovláda ústavu alebo by ju na poste prezidenta porušoval a zasahoval by tak do akademických slobôd, ktoré sú výdobytkom novembra 1989,” píše v statuse.

Na druhej strane Chmelár uznáva, že prezidentka má pravdu v tom, že súčasné znenie ústavy jej nedáva inú možnosť ako riadne zvoleného rektora do funkcie formálne vymenovať. Doplnil, že to čo je treba vytknúť je to, že do funkcie ministra financií vymenovala Igora Matoviča, ktorého na rozdiel od rektora Plavčana podľa ústavy vymenovať naozaj nemusela. Ale keďže jej ústavnou povinnosťou je zabezpečovať svojím rozhodovaním riadny chod štátu, očakáva sa od nej, že to bude samostatne mysliaca osobnosť, ktorá bude minimálne predkladať návrh na zlepšenie súčasného stavu a vyriešenie sporných otázok. To isté platí aj o referende.

Chmelár vyzdvihol, že tohto roku prezidentka nepredniesla správu o stave republiky. Podľa čl. 102 ods. 1 písm. p má právo nielen podávať parlamentu pravidelne takéto správy, ale môže v Národnej rade SR kedykoľvek vystúpiť s prejavom o závažných politických otázkach. „Prečo namiesto fňukania nevyužije svoj úrad, svoj vplyv a svoju právomoc a nepredstúpi pred poslancov, aby ich požiadala, aby zmenili základný zákon štátu v zmysle toho, ako sa vyjadril Ústavný súd SR a umožnili tak referendum skrátiť volebné obdobie? Prečo v takom istom zmysle nevyzve parlament, aby zrušil právomoc hlavy štátu vymenúvať a odvolávať rektorov vysokých škôl? Prečo v NR SR neprednesie návrh na posilnenie právomocí hlavy štátu, napríklad v podobe zvýšenia kvóra potrebného na prelomenie prezidentského veta na dvojtretinové?” Pýta sa Chmelár v statuse.

Publicista spomína aj výrok Václava Klauša na adresu súčasnej slovenskej prezidentky, na stav, ktorý skepticky a stručne Klaus pomenoval ako „čaputovská beznádej“. “Takto, ako Alenka v riši divov, sa štát naozaj nemá riadiť.” Zhodnotil Chmelár.

K prezidentke sa vyjadril prostredníctvom sociálnej siete aj spomínaný vedec a podnikateľ Róbert Mistrík. Podľa jeho slov, každý kto si dovoľí vecne kritizovať pani prezidentku, alebo kohokoľvek z epicentra nášho provincializmu, útočí, vnáša konflikt, šíri zlobu, je zákerák a nezriedka je častovaný aj tvrdším invektívami, pričom prirovnania k Blahovi, Chmelárovi, či Harabinovi patria ešte k tým miernejším.

“Ústavný súd pred desiatimi rokmi jasne povedal, že prezident môže zablokovať personálny návrh. Na to netreba ani len odvahy. S úsmevom na perách pani prezidentka vymenovala človeka, ktorý zrazil na kolená slovenskú vedu, o ktorého škandáloch písal Ján Kuciak, aj vďaka ktorému Brusel rozhodol o škrtnutí 600 miliónov eur pre živoriacu vedu a výskum na Slovensku, ktorý je symbolom hlbokého úpadku našej spoločnosti. My všetci tí, čo sme bojovali proti eurofondovým obľudnostiam sme dostali lekciu z dvojtvárnej politiky a nekritickej žurnalistiky. Na východ od nás sa za hodnoty zomiera, u nás doma sa z nich uškŕňame a pred zaslepeným publikom ich len predstierame. Teraz k meritu veci. Internetoví ústavní právnicki, miestne médiá a dokonca aj prezidentský palác šíria nezmysly, že prezidentka nemá inú možnosť ako kandidáta zvoleného správnou radou do funkcie rektora vymenovať. Realita je iná. Ústava nehovorí, či prezident je iba úradník, ktorý pri vymenúvaní do plejády funkcií skúma len splnenie formálnych kritérií a vymenovať musí. Ústavný súd Slovenskej republiky podal oficiálny výklad (PL. US 4/2012), na základe ktorého je prezident štátnik a vymenovať nemusí, pričom prezident neskúma len formálne kritériá. Aj legálne zvoleného a prezidentovi navrhnutého kandidáta spĺňajúceho formálne a zákonné predpoklady, môže odmietnuť, a to z dôvodu „závažnej skutočnosti vzťahujúcej sa na osobu kandidáta, ktorá dôvodne spochybňuje jeho schopnosť vykonávať funkciu spôsobom neznižujúcim vážnosť ústavnej funkcie alebo celého orgánu, ktorého má byť táto osoba vrcholným predstaviteľom,” uviedol Mistrík.

Mistrík dodáva, že kto v prípade kandidáta Petra Plavčana nevidí závažnú skutočnosť, ten asi rok pred ohlásením kandidatúry nečítal noviny, rok pred zvolením nestál na námestiach pri masových protestoch organizovaných hnutím Za slušné Slovensko a niečo viac ako rok pred kľúčovými voľbami zatvára oči pred mnohými absurdnosťami tejto krajiny.

“Zopakujem to, čo som viackrát na adresu eurofondových škandálov verejne vyhlásil. Keď vám budú zomierať blízki na zákerné choroby, proti ktorým sa snažia bojovať aj slovenskí vedci, skúste si poskladať súvislosti. Sami sme sa márne snažili získať peniaze z eurofondov na biomedicínsky výskum. Nepomohlo, že naše produkty a výsledky využívajú pri výskume a vývoji najvýznamnejšie univerzity a firmy sveta, čo je zdokumentované tisíckami vedcov vo vedeckých karentovaných časopisoch a v našej oblasti patríme k svetovej špičke. „Úspešní“ so získavaním európskych peňazí boli vždy iní, a aj tí, čo nemali až tak ďaleko pani prezidentky. V tomto príbehu ale nejde o nás, tu ide o osud našej krajiny, ktorá začína byť čoraz horšom stave a to od hlavy až po päty,” vysvetľuje Mistrík.

ZDROJ: FB Eduard Chmelár